

Usein kysytyjä kysymyksiä

Kai Ketelimäki, lakimies

Usein kysytyjä /kunnan työntekijän vaalikelpoisuus lautakuntaan

- Palvelussuhde kuntaan ao. lautakunnan alaisuudessa – ei vaalikelpoinen lautakuntaan, asemalla ei merkitystä
- Ratkaisevaa on, onko palvelussuhde voimassa valintahetkellä
- Vaikka vaalikelpoisuutta ei menetä enintään kuuden kuukauden palvelussuhteen vuoksi, aiheuttaa lyhytkin valintahetkellä voimassa oleva palvelussuhde vaalikelvottomuuden
- Ns. keikkatyö ei siten ole este valinnalle, jos valintahetkellä ei ole palvelussuhteessa kuntaan. Palvelussuhteen voimassaollessa ei voi kokoukseen osallistua

Usein kysyttyjä /vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan (1/2)

- Tarkastuslautakunnan jäsen/varajäsen voi olla jäsenenä muussa lautakunnassa, muttei kunnanhallituksessa. Hän on kuitenkin tarkastuslautakunnassa esteellinen arvioimaan toimintaa, jossa hän on ollut päätöksentekijänä
- Valtuuston puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi olla tarkastuslautakunnassa, joskaan ei suositeltavaa
- Konserniyhtiön hallituksen jäsen voi olla tarkastuslautakunnassa, mutta toimitusjohtaja/vastaavassa asemassa oleva ja työntekijä ei

Usein kysyttyjä /vaalikelpoisuus tarkastuslautakuntaan (2/2)

- Konserniyhtiön hallituksen jäsen on esteellinen tarkastuslautakunnassa arvioimaan ao. yhtiön toimintaa
- Kuten kunnanhallituksen jäsen, ei kunnanhallituksen varajäsenkään ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan
- Kunnanhallituksen jäsenen ja varajäsenen läheinen ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan

Usein kysyttyjä /vaalikelpoisuus kaupunginhallitukseen (1/3)

- Vaalikelpoinen ei ole ”kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa” (kuntalain 73.1 §:n 2-kohta) oleva henkilö
- Kysymyksiä on herättänyt se, milloin yhteisön katsotaan toimivan kunnanhallituksen tehtäväalueella
- Pääsääntö: kunnanhallituksen tehtäväalueella silloin kun yhteisö on organisatorisesti kunnanhallituksen alainen tai tehtävä, jota yhteisö hoitaa, olisi kunnan ”yhteinen palvelu” jos kunta hoitaisi sen omassa organisaatiossaan, esim. ruoka- ja siivouspalvelut

Usein kysyttyjä /vaalikelpoisuus kaupunginhallitukseen (2/3)

- Jos yhteisö on organisatorisesti lautakunnan alainen, ei tulkintaongelmia ole
- Usein yhteisön sijainti kunnan organisaatiossa ei ilmene kunnan hallintosäännöstä tai esim. verkkosivuilta
- Yhteisön toiminnan todellinen tehtäväalue ratkaisee, - jos toiminta on perinteisesti lautakunnan tehtäväalueelle kuuluvaa, se ei kunnanhallituksen omistajaohjauksesta huolimatta sijoitu kunnanhallituksen tehtäväalueelle

Usein kysyttyjä /vaalikelpoisuus kaupunginhallitukseen (3/3)

- Tilanne, jossa kunta on ulkoistanut sote-palveluksensa kuntayhtymälle, jossa se käyttää määräysvaltaa
- Myös kuntayhtymä voidaan tulkita kuntalain 73.1 §:n 2-kohdassa tarkoitetuksi yhteisöksi, jos kunnalla on siinä määräysvalta
- Koska sote-palvelut kunnan omassa organisaatiossa hoidettaessa eivät todennäköisesti olisi kunnanhallituksen, vaan asianomaisen sote-lautakunnan alaisuudessa, ei ao. kuntayhtymän voida katsoa toimivan kunnanhallituksen tehtäväalueella

Usein kysytyjä/vaali/äänestys

- Suljettu lippuäänestys sähköisessä kokouksessa:
- Voidaan toteuttaa, jos käytettävä sovellus mahdollistaa seuraavat asiat:
- toimielimen jäsen on voitava tunnistaa luotettavasti
- annettu ääni on toimitettu kokouspaikalle salatulla sähköisellä yhteydellä
- äänet on voitava laskea niin, ettei äänen antajaa ja äänen sisältöä voida keskenään yhdistää.

Usein kysytyjä/hallintosääntö, voimaantulo

- Hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa, joten hallintosääntö voi tulla voimaan, vaikka valtuuston päätös ei ole lainvoimainen.
- Hallintosääntöä voidaan soveltaa heti kun sen hyväksymistä tai muuttamista koskeva päätös on tehty.
- Voimaantuloajankohdasta on syytä päättää samalla kun valtuusto päätöksellään hyväksyy hallintosäännön tai muuttaa yksittäistä määräystä (Harjula-Prättälä: jollei tästä ole päätetty, hallintosääntö tulee voimaan, kun hallintosääntöpäätöstä koskeva valtuuston pöytäkirja on tarkastettu)
- Jos pöytäkirja tarkastetaan hyväksymispäätöksen osalta heti kokouksessa, voidaan hallintosääntöä soveltaa vaikka samassa kokouksessa.

Usein kysyttyjä/varavaltuutettu

- Varavaltuutetun kutsumisesta ns. loikkaustilanteissa kysytään säännöllisesti
- Valtuutetun ollessa estynyt kutsutaan varavaltuutettu siitä ryhmästä, jonka listalta ao. valtuutettu on vaaleissa valtuustoon alun perin valittu, vaikka valtuutettu olisi vaihtanut ryhmää/puoluetta

Usein kysytyjä/pöytäkirjan tarkastaminen

- Jos pöytäkirjan tarkastaja ei hyväksy pöytäkirjaa ja kieltäytyy sitä esim. jonkin pykälän osalta allekirjoittamasta, tarkastaa toimitteiden pöytäkirjan siltä osin seuraavassa kokouksessaan.
- Pykälään jätetty eriävä mielipide ei ole este pöytäkirjan tarkastamiselle
- Pöytäkirja voidaan tulkita tarkastetuksi myös niin, että tarkastajat ”kuittaavat” sen omalta osaltaan kun se on sähköpostitse heille toimitettu
- Jos päätös halutaan/on tarvetta panna heti täytäntöön, on syytä hyväksyä ja tarkastaa pöytäkirja ao. asian osalta heti kokouksessa (esim. lausunnot ja täydennysvaali)

Usein kysyttyjä/luottamushenkilön ero (1/2)

- Luottamushenkilö voi erota vain pätevästä syystä (KuntaL70 §)
- Eronpyyntö tulee perustella, jotta eron myöntävä viranomainen voi arvioida syyn pätevyyttä
- Käytännössä mikä tahansa toimen hoitamista vaikeuttava (todellinen) seikka on pätevä
- Yleensä syyt liittyvät työ- tai perheasioihin
- Puolueen tai ryhmän luottamushenkilöiden ”kierrättäminen” ei ole pätevä syy

Usein kysytyjä/luottamushenkilön ero (2/2)

- Poliittiseen sopimukseen perustuva toimielinpaikkojen vaihto ei ole pätevä syy
- Mieliptide-erot ei ole pätevä syy
- Varsinaiselle jäsenelle myönnettävä ero ei vaikuta hänen henkilökohtaisen varajäsenensä asemaan, ellei häntä valita varsinaiseksi jäseneksi eronneen sijaan
- Luottamushenkilön ei tarvitse erota kaikista tehtävistä

Kai Ketelimäki
Kai.Ketelimaki@kuntaliitto.fi

www.kuntaliitto.fi